

POWIĆ (36) *vb pf*

o jasne.

inf powić (8). ◇ [fut 3 sg powije.] ◇ *praet* 1 sg f -m powiła (1). ◇ 2 sg f -ś powiła (1). ◇ 3 sg m powił (1). f powiła (16). n powiło (1). ◇ 3 pl m pers powili (4). ◇ [imp 2 pl powiejcie.] ◇ *part praet act* powiwszy (4).

Sł stp notuje, Cn s.v. powijam, Linde XVI – XVIII w.

1. *Owinąć, zawinąć* (17) : Fascio, Związać powić *Mącz* 119a.

a. *Owinąć niemowlę w pieluszki* [w tym: kogo (13)] (16) : A tat [!] podeffywłfy go [Jezusa] ij poflużywłfy mu/ powiła go *OpecŻyw* 22v; Potymże [niemowlę] powić/ powiwłfy tedy ma kropię albo dwie mleka w nozdrze włtrzyknąć *FalZioł* V 36v, V 35v; Y kázála Rycerzowi przynieść łąd iákoby łodkę/ a powiwłfy ie [narodzone dziecię] w on łąd włożyć. *HistRzym* 32; O iáko dziwna iefteś w oczách nálfzych/ iżeś ty pánienco rodzicielá twego porodziłá/ [...] á rękómá twemi/ niebo y ziemię nołżącego/ powiła. *SkarŻyw* 112; *ArtKanc* B15v; *WujNT* 197 marg.

powić w co (5): Potym śiawłfy s fwe głowy podwikę/ albo rąbek vbogi/ dzieciátko rofkólfneé weń powiła/ także zawiteé/ í placzem w iálfki polożyła *OpecŻyw* 15v. Cf »w pieluszki powić«.

Zwroty: »dziecię (a. dzieciátko) powić« = *fasciare infantem Mącz* [szyk zmienny] (3): *OpecŻyw* 15v; *Mącz* 119a; O błogófláwiona nád wšytko łtworzenie/ [...] nie miałás w domu miedzy ludźmi mieyfćá: miedzy bydłem powić tákie dzieię/ Páná Anyołow/ y wšytkiego niebá Krolá polożyćieś śmiálá? *SkarKaz* 489b; [Powieyćie dzieię iuż powiła/ y polożyła y nápoylá. *Wokabul* 1539 S].

»w pieluszki, pieluchami powić« (4:1): *RejPos* 18; wypełniły śie dni áby (Pánná) porodziłá/ y porodziłá łyná łwego pierworodnego/ y pieluchámi go powiła [pannis eum involvit *Vulg Luc* 2/7]/ y polożyła we źłobie *KuczbKat* 35; W pielużki go powiła, iákie w ten czás miałá *ArtKanc* B2v, C9; *LatHar* 529.

2. [Zwinąć w kłqb [co]:

Szereg: »powić i pokurczyć«: w Ruśi podgórnéy ku Węgróm/ náłtály téż kołtki/ niemoc dziwna/ co głowę wielkimi bólámi trapiąc włofy powije y pokurczy/ yże iákoby gwoździ álbo kołtków ich łłowem zwyczáynym mówiąc w około náwiészál. *OczkoPrzymiot* 10.]

3. *Opleść* [co czym] (1) : Iakosmy my vyednalj ysz slachathny kruczkwowycz (szregul) woczyech szregul myal podnyesch ploth na pyerwszem myeszczv kády przoth sztal na ymyenyv regulach y powycz nowem chrosthem *ZapWar* 1510 nr 2075.

4. *Dać życie dziecku* [kogo] (18) :

a. *O matce* (13) :

a. *Urodzić* (13) : Zwyciężyła cię Márya/ ktora zwycięfcę vrodziła: ktora bez vtraty czyfłtości tego powiła: ktory vkrzyżowány ciebie pokonał *SkarŻyw* 398.

Zwrot: »powić syn(aczk)a« [w tym: komu (mężowi) (2)] [szyk zmienny] (9): *OpecŻyw* 17v; IEden téż poiął żonę/ [...] Y nie wyłzedł czás długi/ łyná mu powiła *RejFig* Ee3v; *GórnDworz* R7; A gdy czás porodzenia przyłzedł corce onego gołpodarzá: powiła łynaczká *SkarŻyw* 184, 242, 507; *SiebRozmyśl* F4; Temu nieplódna gdy zoná powiła Syná ślepego: tá rzecz go trapiła. *KlonKr* B4v; *SkarKaz* 483b.

W przeni (2) : To iest owoc modlitwy twoiey S. iam z wielkim płaczem błogofławieństwo twoie przyjął/ y tenem owoc łalki Bożey powiła. *SkarŻyw* 31.

W połączeniu szeregowym (1): (*nagł*) Winfzowanie. Iásnie Wielmożney Pániey/ [...] Ianowey Károlowey Chodkiewiczowey/ [...] z Nowourodzonego Syná Hieronimá. (-) [...] Co to zá dzieię będzie/ ktore się ziawiło/ A w ludziach nie zwyczajne wefele wzbudziło. Ktore żarliwość modlitw ludzkich vprosiła/ Nabożeństwo przyjął/ pobożność powiła. *SkorWinsz* A2v.

Przeni (1) :

Szereg: »urodzić i powić« (1): Zadne małżeństwo itu dziatki mieć y rodić nie może: á dziewictwo dzieięć tysięcy synow temu Iuliánowi vrodziło: y tyśiąc pánienek v tey Bázylifcy powiło. *SkarŻyw* 180.

β. [*Począć*:

Zwrot: »[z kim] dzieciątko powić«: Niewiáftá iedna wśzeteczna z naprawy/ zmowiła ná Biskupá Brooná człowieká niewinnego [...] / iákoby z nim dzieciątko ktore nośiła/ powić miała. *SkarŻyw* 128 (*Linde*).]

b. *O obojgu rodzicach* (5) :

Zwroty: »powić cor(ecz)kę« [*szyk zmienny*] (2): Wyfłucháni są/ corkę powili y dáli iey imię Eufrozyná *SkarŻyw* 13, [223].

»syn(aczk)a (a. dwu synow) powić« [*w tym: z kim* (1)] [*szyk zmienny*] (3): Wten czás Amráw [...] z żoną fwoią Iokábet powił synaczká/ bárzo piękneho. *SkarŻyw* 478; Mátká ich Wálerya/ á oćiec Witalis názwany/ tych dwu synow iednym rodzenim powili *SkarŻyw* 566, 458.

5. [*Doprowadzić do końca; przeni*:

Zwrot: »[co] powić do końca«: Po seymie Piotrkowskim przyiecháli do krolá Zygmuntá w dzyewoflembstwie od krolá Węgierskiego [...] / áby Bárbáre corę przereczoney Edwigi wziął zá małżonkę [...] / przeto thę rzecz zá pewne mieli powić do końcá ná ośtátku miefiacá Liřtopadá *BielKron* 1551 269v (*Linde*).]

Formacje współrdzenne cf 2. **WIĆ**.

Cf **POWICIE**

KW, (KO)